

Methodiek tellingen en veldwerk Kiek'n Gors

1.1 Zoekclusters en telpunten

- Deelnemers krijgen een zoekcluster toegewezen met telpunten
- Afhankelijk van de beschikbare tijd zijn er ook telpunten gelegd die kansrijk zijn om kiekendieven op te sporen

1.2 Punttellingen (grauwe gors en kiekendieven)

- Telpunten:
- Wat
 - gebiedsdekkende inventarisatie
 - Punttelling via lobs/Obstmapp van 10 minuten
 - Alle, vanop het punt zichtbare/hoorbare, vogels registreren
 - Extra aandacht voor zingende mannetjes grauwe gors en kiekendieven
- Waarom
 - Het hele broedgebied scannen op één weekend (tijdens broedpiek) naar broedverdachte grauwe gorzen
 - Tijdreeks creëren over de jaren heen met een gelijkaardige inspanning (vast aantal prioritaire telpunten)
- Kiekendiepunten:
- Wat
 - scannen naar broedverdachte **kiekendieven**
 - 30 minuten durende scan vanop een vast uitkijkpunt
- Waarom
 - kiekendieven zijn, tijdens hun broedseizoen, heimelijke vogels en kunnen makkelijk gemist worden
 - inspanning zorgt voor een hogere detectiekans

1.3 Foerageerprotocol

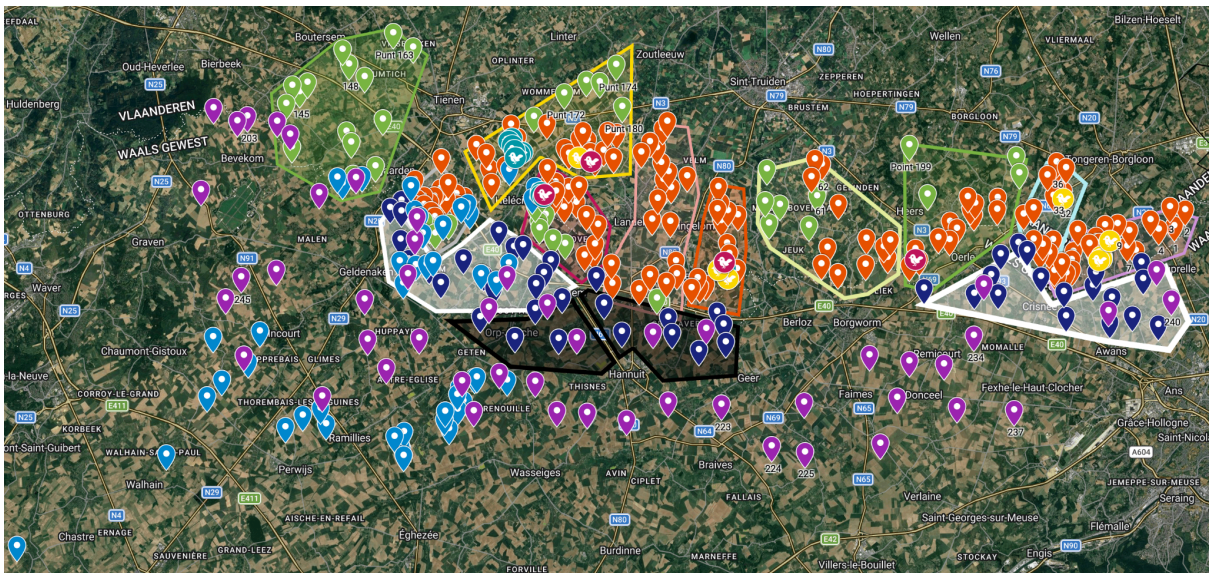
- wat
 - in kaart brengen van terreingebruik en foerageergedrag van grauwe gors en/of veldleeuwerik tijdens jongenfase
 - punttelling van minstens 30 minuten of 10 voedselvluchten en maximum 2 uur
- waarom
 - in kaart brengen van terreingebruik oudervogels tijdens nestfase
 - inzoomen op het gedrag tijdens nestfase

1.4 Verzamelen data

- wat
 - Alle data worden bij afloop van het weekend zsm doorgestuurd.
- doel
 - alle gegevens verzamelen en centraliseren voor een vlotte dataverwerking

1.1.1 Zoekclusters en telpunten

- **zoekclusters** verdelen de puntenset in behapbare telrondes.
- ze worden gedeeld via een **google maps kaart** wat iedereen vanop zijn gsm kan openen
- elk **team** krijgt een (halve-) cluster toegewezen afhankelijk van het deelnemersveld
- in teams van **twee à drie personen** werkt men de telpunten af
- tellingen worden gedaan vanaf zonsopgang tot max vijf uur na zonsopgang
- Elk team krijgt een **papieren versie** van de toegewezen cluster op kaart met daarop de genummerde punten
 - TIP: streep de afgewerkte punten door
- Kaart
 - **oranje** punten zijn de prioritaire punten tav grauwe gors
 - **groene** punten zijn de additionele punten tav grauwe gors
 - **blauwe** punten zijn de waalse punten tav grauwe gors
 - **paarse** punten zijn kiekendief uitkijkpunten

- **Navigeren naar telpunten**
 - wanneer je de kaart opent op je smartphone kan je een punt selecteren en naar dat punt navigeren
 - De kaart vind je in de google maps app onder opgeslagen na we deze hebben gedeeld via mail naar jullie persoonlijk emailadres:

- LET OP: sommige wegen worden door de route-apps vermeden omdat het verkavelingswegen zijn. Door onze samenwerking hebben wij een mandaat om ons daarop te begeven maar ze worden door de gps routeplanner dus vermeden. Bekijk daarom zeker de route alvorens te vertrekken. Het kan zijn dat er een onnodige omleiding is ingecalculeerd
- wees voorzichtig op onverharde wegen, desnoods leg je het laatste stukje te voet af
- Zorg dat de wagen geen hinder veroorzaakt voor (landbouw-) verkeer

- Wees hoffelijk naar derden en leg bij vragen vriendelijk uit wat je aan het doen bent

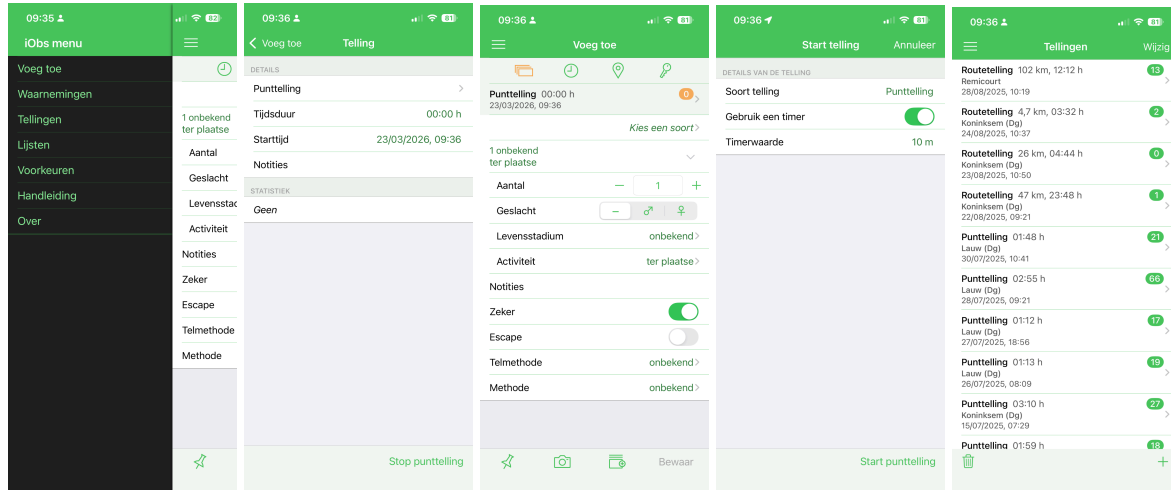
1.2.1 Punttellingen

- de telpunten liggen vast en dit reeds voor een heel aantal jaren
- een punttelling duurt **10 minuten**
- Je telt vanaf een **vast punt** (het punt op de google map)
 - je mag, indien het een beter zicht oplevert, **25 meter** verplaatsen vanaf het punt

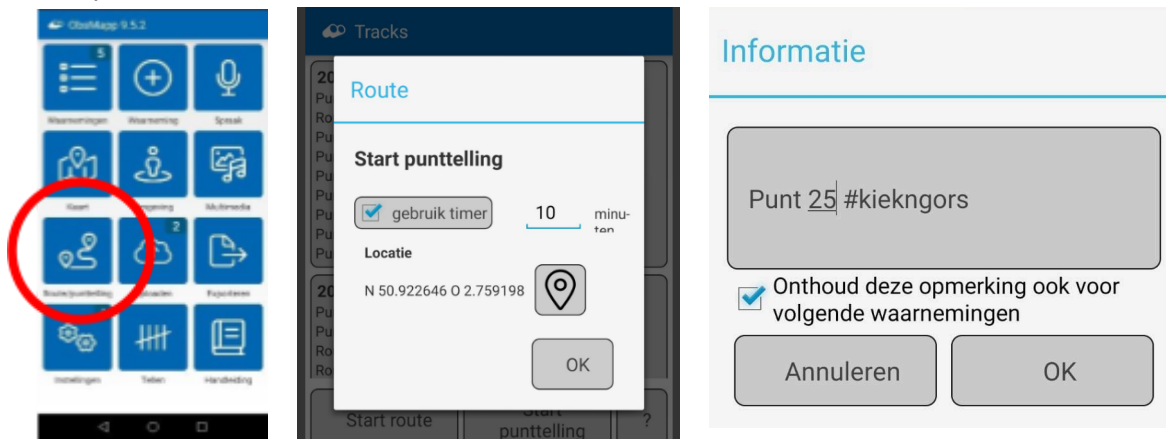
werkwijze

- ga naar het te tellen punt op de kaart
- spreek af hoe je **efficiënt** te werk gaat. één waarnemer en één rapporteur werkt doorgaans goed indien men het ritme van de waarnemer volgt en de waarnemer duidelijk de plaats van registratie aanwijst.
- **TIP:** wissel af na enkele punten, zo blijft het voor iedereen wat gevarieerd (tenzij anders afgesproken)
- open de app **iobs/obsmap**
 - kies punttelling
 - zet de timer op 10 minuten
 - **OPGELET:** zet voor de start of na de telling bij opmerkingen **vb: 25 #kiekgors2026**
 - de hashtag is duidelijk, het cijfer ervoor is het telpunt wat je geteld hebt.
 - Je kan deze opmerking selecteren om te 'onthouden' dan hoeft je deze niet telkens opnieuw in te vullen LET OP je dient dan wel nog het cijfer van het telpunt aan te passen bij een nieuwe telling...
- je registreert gedurende 10 minuten alle aanwezige soorten (vogels en zoogdieren) en het bijhorende gedrag. **Focus eerst op de soorten die een binding tonen met het landschap** (zingend, foeragerend, ander territoriaal gedrag, jagend, ter plaatse...) Overvliegende 'speciallekes' (bijeneter, vale gier etc...) zijn zeker mogelijk in deze periode en tof maar zijn geen prioriteit
- na tien minuten gaat er (afhankelijk van hoe je telefoon ingesteld is) **een alarm af**. Voer alle waarnemingen, **vastgesteld tijdens de tien minuten**, nog in en stop de punttelling. Dit is voor beide versies anders, zie afbeeldingen.
- **TIP:** het kan geen kwaad om, voordat je op ronde gaat, een punttelling **uit te proberen**.
- ook '**nultellingen**' zijn relevant, het leert ons waar soorten niet (meer) of minder voorkomen. Gezien de **tijdreeks** die we opbouwen met Kiek'nGors kan dit nuttige en relevante informatie opleveren wat betreft **trends** ed.

lobs:

Obsmap:

1.2.2 Waarnemingen grauwe gors

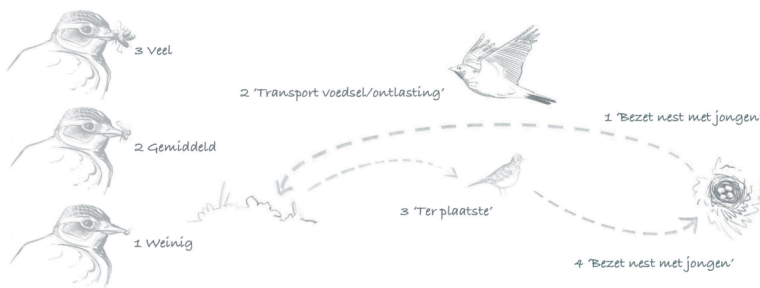
- zangposten
 - worden ingegeven op waarnemingen.be
 - noteer, indien mogelijk, in opmerkingenveld de teelt(-en) of bij benadering de vegetatie van waaruit gezongen wordt
 - zangposten in delicate teelten worden meteen doorgegeven aan de coördinator
 - gevoelige teelten (je kan tot op zekere hoogte het perceel raadplegen via Agrilens app op je smartphone):
 - erwt
 - vlas
 - gerst
 - beheerovereenkomsten
- nestindicerend gedrag
 - transport van voedsel/nestmateriaal, paring ea nestindicerend gedrag
 - Wordt niet ingegeven op waarnemingen.be of onder embargo, gevoelig!
 - deel de waarneming met de coördinator (whatsappbericht/telefoon)
 - bij het vaststellen van veldleeuwerik/grauwe gors met bezet nest met jongen mag een foerageerprotocol worden opgestart, zie 1.3.1 foerageerprotocol

1.2.3 Telpunten kiekendieven

- scannen naar broedverdachte **kiekendieven**
- 30 minuten durende scan vanop een vast uitkijkpunt
- Werkwijze
 - Ga naar het aangeduide punt
 - scan de omgeving gedurende 30 minuten en focus op kiekendieven
 - Indien je een kiekendief ziet mag je je verplaatsen om vervolgens het individu te volgen
- waarnemingen invoeren
 - voer de waarneming in op waarneming.be en plaats, indien relevant, onder embargo (niet enkel vervagen)

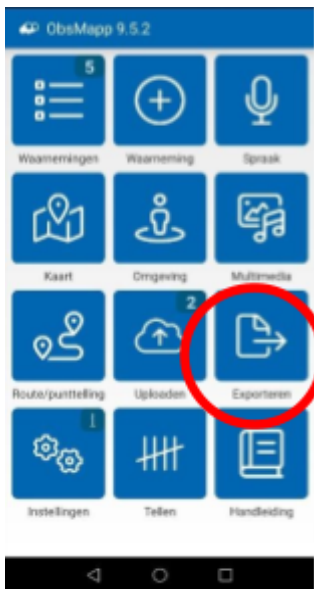
1.3.1 Foerageerprotocol

- wat
 - Observatie van minimum 30 minuten of 10 voedselvluchten, maximum twee uur
 - punttelling in lobs/Obstmapp (je kan de timer op twee uur zetten)
- hoe
 - je kan, alvorens te beginnen, **de soort en de hashtags 'start #protocol #veldwerk #inbo in het opmerkingenveld**, vastpinnen
 - zet je eerste waarneming op de vermoedelijke nestlocatie en kies bij activiteit 'bezet nest met jongen'. bij opmerking **'start #protocol #veldwerk #inbo; gewas of vegetatie waar het vermoedelijke nest zich bevindt; aantal waarnemers bvb 2; evt opmerking**
 - volgende waarneming, de plek waar de vogel land om voedsel te verzamelen. kies bij activiteit 'transport voedsel/ontlasting' elke andere tussenstop die wordt gezien is nieuwe waarneming. **bij opmerkingenveld blijven dezelfde hashtags staan gevolgd door ; gewas/of vegetatie; indien van toepassing 'poepzak'; evt opmerking**
 - mogelijke **andere activiteiten** als nieuwe waarneming te registreren tussen twee nestbezoeken in:
 - rustend, poetsend, baltsend zingend ...
 - bij elke aankomst op het nest met voedsel, nieuwe waarneming op nestlocatie met activiteit 'bezet nest met jongen' **bij opmerkingenveld blijven dezelfde hashtags staan gevolgd door ; gewas/of vegetatie; EN hoeveelheid voedsel (1,2,3)**
 - De hoeveelheid voedsel kan worden ingeschat aan de hand van de onderstaande tekeningen
 - eindig het protocol met als laatste waarneming op nestlocatie 'bezet nest met jongen' **bij opmerkingenveld blijven dezelfde hashtags staan gevolgd door ; gewas/of vegetatie; hoeveelheid voedsel (1,2,3); EN einde protocol;**

1.4.1 Verzamelen data

- Debriefing
 - Elk team debrieft per zoekdag de coördinator wat betreft:
 - de getelde punten
 - zangposten grauwe gors
 - waarnemingen van kiekendieven
- verzamelen van de data
 - Alle punttellingen staan geregistreerd op waarnemingen.be. We vragen om **per rapporteur** (degene die de waarnemingen heeft ingevoerd) via de **portalsite** de waarnemingen te exporteren naar een XLSX bestand en door te mailen naar info@vzwveldwerk.be
 - Controleer je ingevoerde gegevens steekproefgewijs voordat je ze upload of exporteerd, kijk dan bijvoorbeeld na of je het puntnummer goed hebt aangepast
- exporteren via smartphone (enkel voor android)
 - laad je waarnemingen op van de app naar de portalsite (zie afbeelding onder)
 - klik op exporteren en kies '12 tot 14 juni 2026', als formaat XLSX
 - kies voor mailen naar info@vzwveldwerk.be

- exporteren via computer/laptop
 - je hebt je waarnemingen al opgeladen van je gsm naar de portalsite?
 - ga naar waarnemingen.be en filter op datum 12 tot 14 juni 2026
 - kies onderaan voor export XLSX formaat
 - mail naar info@vzwveldwerk.be